2e ontwerp

ONTWERP-

VERKIEZINGSPROGRAMMA

1981-1985

VAN DE

EVANGELISCHE PROGRESSIEVE VOLKSPARTIJ

EVANGELIE EN POLITIEK.

De bevrijdende boodschap van het Evangelie is inspiratiebron en richtsnoer voor het politiek handelen. De leden van de Evangelische Progressieve Volkspartij zijn op dit punt aanspreekbaar.

Evangelische politiek is een waagstuk en een opdracht, die mag en moet worden ondernomen in de stellige verwachting van een kompleet nieuwe wereld, het Rijk van vrede.
Evangelische politiek wil een signaal van hoop zijn, op weg naar een samenleving, waarin gerechtigheid en vrede elkaar ontmoeten.

Gerechtigheid en vrede vormen de rode draad, die door het bijbelse getuigenis loopt. Gerechtigheid, niet alleen in de zin van het kritisch zijn ten aanzien van de machten en het opkomen voor de zwakkeren, maar ook in de zin van het proberen gestalte te geven aan een samenleving van broederschap en gemeenschapszin.

Politiek handelen vanuit het evangelie betekent een beleid voeren, waarin met demokratische middelen gewerkt wordt aan een zodanige omvorming van de strukturen van de samenleving, dat daarin een ieder tot zijn recht kan komen. Daarvoor is het nodig, dat er gelijke ontplooiïngskansen voor een ieder zijn. Inspraak en medebeslissingsrecht binnen alle strukturen van de samenleving zullen moeten worden verwerkelijkt.

Een aktieve gerichtheid op vrede, sociale gerechtigheid en verzoening in de wereld is een hoofdpunt voor het beleid van de Evangelische Progressieve Volkspartij.
Daarom is dit beleid gericht op de verwezenlijking van een vreedzame wereldpolitiek, zowel mondiaal, kontinentaal als nationaal.

INHOUD:

pag.

A. Vreedzame Wereldpolitiek

1. Buitenlandse Politiek .....2.
2. Ontwikkelingspolitiek ..... 3.
3. Europese Politiek. ..... 3.

B. Vreedzame Binnenlandse Politiek

1. Politieke opstelling en staatsrechtelijke vernieuwingen .....3.
2. Ekonomische Politiek en bedrijfsdemokratisering. .....3.
3. Inkomenspolitiek.....4.
4. Landbouw en Middenstand .....4.
5. Milieubeheer ..... 5.
6. Energie 5
7. Volksgezondheid ..... 5.
8. Maatschappelijk Werk ..... 5.
9. Justitie ..... 5.
10. Defensie ..... 6.
11. Kultuur en Rekreatie ..... 6.
12. Onderwijs ..... 6.
13. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. ..... 7.
14. Verkeer en Waterstaat ..... 7.
15. Financierings- en Belastingpolitiek. 8.

E.P.V.
Postbus 1490
3001 BL ZWOLLE.

Tel.: 05200 - 14120.

Penningmeester EPV: Postgiro 3892447 te Zwolle.

Prijs: f. 2.50

A. VREEDZAME WERELDPOLITIEK.

1. Buitenlandse politiek.

1.1. De Nederlandse buitenlandse politiek moet zijn: de bevordering van vrede en gerechtigheid en het afzien van afschrikking en blokdenken.
De Verenigde Naties en niet de militaire verdragsorganisaties (zoals de NATO en het Warschaupakt) dienen de hoeksteen te zijn van een vreedzame wereldpolitiek.

1.2. Bevoegdheden en taken van de V.N.moeten worden uitgebreid. Het budget van de V.N. dient versterkt te worden door middel van verplichte heffingen van iedere lidstaat naar rato van het Bruto Nationaal Produkt en het inkomen per hoofd van de bevolking.

1.3. Nederland dient te streven naar de ontbinding van de NATO. Zolang dit nog geen feit is, dient alles in het werk te worden gesteld, dat de NATO in samenwerking met het Warschaupakt zich vooral richt op de veiligheid in Europa. Gestreefd moet worden naar:

a. voorkoming van het gebruik van N.B.C.wapens.
b. vernietiging van N.B.C.wapens.
c. wederzijdse kontrôle op de kerncentrales en de centra voor verrijking van uranium.
d. evenredige procentuele vermindering van de konventionele bewapening.
e. vorming van een regionale V.N.-Organisatie in Europa.

1.4. Nederland zal in de komende periode van 4 jaren binnen het kader van de NATO pleiten voor:

a. een NATO-besluit om geheel af te zien van de nukleaire afschrikkingsstrategie.
b. een NATO-besluit om vervaardiging van N.B.C.-wapens te staken en verder deze wapens uit West-Europa te verwijderen.

Indien deze besluiten niet binnen de genoemde periode worden genomen, beëindigt Nederland zijn lidmaatschap van de NATO. Nederland zal dan als ongebonden natie in samenwerking met de V.N. een veiligheids-systeem opbouwen.

1.5. Nederland zal terstond de participatie aan de kernwapen-strategie van de N beëindigen en de opgeslagen N.B.C.wapens uit zijn land verwijderen.

1.6. Nederland dient het initiatief te nemen tot oprichting van een internationale, niet militaire, rampenbrigade binnen het V.N.-verband.

1.7. Apartheid en alle andere vormen van diskriminatie moeten worden bestreden. Ten aanzien van de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika betekent dit morele en financiële steun, vooral aan de geweldloze bevrijdingskrachten in Zuid-Afrika.

1.8. Nederland dient te pleiten voor:

a. ~~erkenning, ook door Israël, van de rechten van het Palestijnse volk, ook het recht op een eigen staat.~~
b. erkenning van het bestaansrecht van de staat Israël door de Arabische staten en de Palestijnen.
c. een gefaseerde terugtrekking van Israël uit de in 1967 bezette gebieden.
d. een gemeenschappelijke regeling voor Jeruzalem.

1.9. De onderlinge beeldvorming tussen de landen moet verbeteren. Daartoe dienen kulturele uitwisselingen van groepen jongeren te worden gestimuleerd,zowel met het oog op de verhoudingen tussen Oost-West als Noord-Zuid.

2. Ontwikkelingspolitiek.

2.1. Gerechtigheid en vrede dienen te worden bevorderd door ieder mens te bevrijden van armoede, honger, rechteloosheid en uitbuiting. De E.P.V. tracht de daartoe noodzakelijke veranderingen met demokratische en vreedzame middelen te bereiken.

2.2. Nederland dient zijn bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking in de komende vier jaren op te voeren tot 2 % van het Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen.

2.3. Projekten in het kader van de ontwikkelingssamenwerking zullen altijd in overleg met het betreffende land geregeld moeten worden.
De geboden hulp dient ten goede te komen aan de opbouw van het volk en land als geheel, zodat met name de armsten ermee geholpen worden.

2.4. Alle uitstaande rentedragende leningen aan de ontwikkelingslanden worden omgezet in renteloze.

2.5. Nederland zal streven naar het totstandkomen van een internationaal handvest binnen het kader van de V.N., waarin met betrekking tot de partikuliere investeringen in de ontwikkelingslanden als voornaamste verplichting wordt gesteld dat het bedrijfsresultaat opnieuw in het betreffende land moet worden geïnvesteerd.

2.6. De samenwerking tussen Nederland en de ontwikkelingslanden zal naast het onderwijs, technische bijstand, handel, agrarische ontwikkeling en industrialisatie, gericht moeten zijn op verbetering van het sociaal-ekonomische klimaat in deze landen.

3. Europese politiek.

3.1. De E.E.G. zal een onafhankelijke politiek moeten gaan voeren, die als centrale kenmerken heeft:

a. een streven naar ontspanning in de wereld.
b. een verbetering van de ekonomische positie van de ontwikkelingslanden.
c. een verregaande demokratisering.

3.2. Nederland zal de demokratisering van de Europese instellingen sterk moeten bevorderen door:

a. het geven van budgetaire en wetgevende bevoegdheden aan het Europese parlement
b. versterking van de positie van de Europese Kommissie ten opzichte van de Raad van Ministers.
c. De bevoegdheden van de Raad van Ministers worden in de komende periode van 4 jaren overgedragen aan de Europese Kommissie en het Europese parlement.

3.3. De E.E.G. dient te streven naar:
a. demokratisering van de multi-nationale ondernemingen.
b. bevordering van decentralisatie en schaalverkleining door ondersteuning van kleinschalige bedrijven.
c. Uitbreiding van het verdrag van Lomé tot het sluiten van associatie-verdragen met meer ontwikkelingslanden.

3.4. De Europese Kommissie dient op korte termijn de lucht- en watervervuiling te bestrijden, door te streven naar internationale regelingen op dit gebied. De instelling van een zo breed mogelijk samengestelde onafhankelijke kontrôlekommissie met sanktie-bevoegdheden is noodzakelijk.

B. VREEDZAME BINNENLANDSE POLITIEK.

1. Politieke opstelling en staatsrechtelijke vernieuwingen.

1.1. De E.P.V. is bereid samen te werken met iedere politieke partij, die zich ten doel stelt, onze samenleving om te vormen tot een samenleving, welke gekenmerkt wordt door vrede, gerechtigheid, demokratie en verantwoordelijkheidsbesef.

1.2. De E.P.V. is voor handhaving van ons kiesstelsel met zijn systeem van evenredige vertegenwoordiging.

1.3. In de Grondwet dienen de volgende grondrechten te worden opgenomen:

a. recht op vrije ontplooiïng van de persoonlijkheid.
b. recht op militaire dienstweigering wegens gewetensbezwaren.
c. rechten op het gebied van de strafrechtspleging.
d. recht op demonstratie.
e. recht op privacy.

1.4. De E.P.V. bepleit opneming in de Grondwet van sociale grondrechten, zoals:

a. recht op ouderdoms-voorzieningen.
b. recht op bijstand in de zin van de Algemene Bijstandswet.
c. recht op arbeidsbescherming.
d. recht op onderwijs.
e. recht op gezondheidszorg.

1.5. De navolgende grondrechten dienen te worden uitgebreid:

a. vrijheid van drukpers: uitbreiden met "vrijheid van meningsuiting via alle media en de vrijheid van informatie."
b. vrijheid van godsdienst: uitbreiden met: "vrijheid van levensbeschouwing"
c. recht om schriftelijke verzoeken bij het bevoegde gezag in te dienen, uitbreiden met: "recht op onderzoek en gemotiveerd antwoord".

1.6. De E.P.V. wenst ter verbetering van het funktioneren van de Staten-Generaal:

a. Afschaffing van de Eerste Kamer
b. uitbreiding van de Tweede Kamer tot 225 leden.
c. voor elke partij f. 100.000.- x het aantal fraktie-leden met een maximum van f.2.500.000.- per jaar voor zijn fraktie- en wetenschappelijke buro's.
d. verplichting van overheids-ambtenaren om op hoorzittingen te verschijnen.

1.7. Op het Ministerie van Algemene Zaken dient een staats-sekretariaat ingesteld te worden voor reorganisatie, efficiëncy en demokratisering van de overheidsadministratie.

2. Ekonomische Politiek en bedrijfsdemokratisering.

2.1. De E.P.V. streeft naar een ekonomische orde die noch kapitalistisch, noch kommunistisch is, maar een orde waarin de demokratisch gekozen overheid de wettelijke middelen heeft om de grote lijnen te trekken voor het sociaal-ekonomisch beleid en de algemene kaders te scheppen, waarbinnen individuen en organisaties hun eigen verantwoordelijkheid kunnen beleven. Naast het (efficiënt) produceren van goederen en diensten dient het bedrijfsleven óók als doelstelling te zien mensen via zinvolle arbeid, waarin ze zichzelf kunnen ontplooien, de nodige middelen van bestaan te geven.
De verandering van de ekonomische orde dient langs demokratische weg te geschieden.

2.2. De ekonomische politiek van de overheid dient gekenmerkt te worden door:

a. doeltreffend struktuurbeleid, vooral regionaal gericht.
b. konjunktuur-beheersend.
c. verantwoorde prijspolitiek.
d. stimulering van de werkgelegenheid.
e. rechtvaardige inkomenspolitiek.

2.3. In een veranderende ekonomische orde moet plaats blijven voor de partikuliere bedrijven. Nationalisatie van bedrijven en instellingen moet plaatsvinden, als daardoor de efficiëncy en de demokratische inspraak verbeterd wordt. Banken, verzekeringsbedrijven en soortgelijke instellingen dienen meer onder kontrôle van de gemeenschap gebracht te worden. Levensverzekeringbedrijven en pensioenfondsen dienen genationaliseerd of zodanig gesocialiseerd te worden, dat alle Nederlanders een waardevast pensioen ontvangen.

2.4. De demokratisering van het bedrijfsleven wordt bevorderd door het nemen van de volgende maatregelen:

a. Verkiezing van twee-derde van het aantal kommissarissen door de ondernemingsraad van het desbetreffende bedrijf, terwijl de andere kommissarissen door de kapitaalverschaffers worden gekozen.
b. wettelijke regeling van de beloning van de kommissarissen en het aantal kommissariaten, dat per persoon toelaatbaar is.
c. Kommissariaten dienen o.a. onverenigbaar te worden verklaard met het lidmaatschap van de Tweede Kamer, Gedeputeerde Staten en het College van B. & W.
d. uitbouw van reëele bevoegdheden van de Ondernemingsraden t.a.v. het financieel ekonomisch beheer van de onderneming.

2.5. Elk bedrijf, onderneming, koöperatie of instelling met 25 of meer werknemers wordt verplicht een Ondernemingsraad in te stellen. Ook voor bedrijven met minder dan 25 werknemers moet een wettelijke regeling komen, waarin het recht op inspraak is vastgelegd.

2.6. De E.P.V. streeft naar een Reklame-Wet, waarin geregeld dient te worden:

a. de funktie van reklame zal zijn: bekendheid te geven aan nieuwe en vernieuwde produkten en de kwaliteiten daarvan.
b. reklame-technieken, waarbij het informatieve element wordt verdrongen door het suggestieve, dienen verboden te worden.
c. het gebruik van slagzinnen, waarvan de juistheid niet kan worden aangetoond, dient strafbaar te worden gesteld.
d. konsumenten-organisaties behoren ruimte in de dag- en weekbladen te krijgen en zendtijd voor radio en televisie.

3. Inkomenspolitiek.

3.1. De E.P.V. acht grote inkomensverschillen in tegenstelling met de evangelische norm van gerechtigheid, aangezien ze waardeverschillen tussen mensen suggereren en bovendien ontevredenheid en naijver bevorderen.

3.2. Het is onjuist alle lonen en inkomens met een gelijk percentage te verhogen. Het percentage dient af te nemen bij het stijgen van het inkomen, teneinde de inkomens-ongelijkheid te verminderen.

3.3. De overheid dient de openbaarheid van alle inkomens te bevorderen.

3.4. Iedere Nederlander vanaf 18 jaar dient bij de Wet van een gegarandeerd basisinkomen verzekerd te worden.

3.5. De overheid dient een inkomenspolitiek te voeren met als doelstelling in de komende 4 jaren een inkomensverhouding te bereiken waarbij het maximum bruto inkomen 5 x het minimum bruto inkomen bedraagt.

3.6. Geleidelijke verlaging van de leeftijd, waarop men het minimum inkomen ontvangt. In de komende 4 jaren verlagen tot 21 jaar.

3.7. Iedere man en vrouw zal op 60-jarige leeftijd pensioengerechtigd moeten zijn. De mogelijkheid, vrijwillig door te werken voor ieder, die dat wenst, dient te blijven bestaan.

3.8. Bij pensionering moet ieder kunnen genieten van een waarde- en welvaartvast pensioen ten bedrage van 70 % van het laatst genoten inkomen. De A.O.W. dient als bodempensioen in het kader van een gesocialiseerd, algemeen pensioenfonds. De benodigde gelden komen uit de genationaliseerde levensverzekeringmaatschappijen en pensioenfondsen en zullen aangevuld moeten worden door middel van een omslagstelsel. (Zie ook B.2.3.)

3.9. Binnen de komende vier jaren dient gestreefd te worden naar een 5-daagse 30-urige werkweek.

3.10 Iedereen heeft het recht op minstens 4 weken vakantie per jaar, jeugdigen tot 21 jaar: 6 weken.
Het vakantiegeld bedraagt 8 % van het inkomen, met een maximum van f.4.000.-(bruto).

3.11 De werknemers dragen door hun arbeid bij tot vermogensvorming van het bedrijf. Spoedig dient een vermogens-aanwas-deling te worden gerealiseerd, zodanig dat 2/3 van de toeneming van het vermogen voor de werknemers bestemd is en 1/3 voor de faktor kapitaal.Het voor de werknemers bestemde deel dient in een gemeenschapplijk beheerd fonds ten dienste van alle werknemers te worden gestort.

4. Landbouw en Middenstand.

4.1. De overheid dient ten aanzien van de landbouw de rentabiliteit van levensvatbare bedrijven te bevorderen door:

a. een goed overwogen markt- en prijsbeleid.
b. een gelijktrekken van de konkurrentieverhoudingen binnen de E.E.G.
c. overgangsmaatregelen voor bepaalde bedrijven in het kader van de taakverdeling binnen de E.E.G.

4.2. Voor wat de financiële moeilijkheden voor de agrarische sektor in het midden- en klein-bedrijf betreft, dient een investerings-aftrek van 20 % te worden toegestaan.

4.3. Het vormen van kleine koöperaties van agrariërs moet worden bevorderd door voor gezamenlijke investeringen een aftrek van 30 % toe te staan. Daarbij dienen de volgende grenzen voor de omvang in H.A. in acht te worden genomen:

a. landbouw en veeteelt minimaal 100 H.A. en maximaal 300 H.A.
b. vollegrond tuinbouw minimaal 25 H.A. en maximaal 100 H.A.
c. glas-tuinbouw minimaal 5 H.A. en maximaal 25 H.A.

4.4. Teneinde een gedeelte van de financiële problemen in de landbouw op te lossen, dient een Grondbank ingesteld te worden. Deze Grondbank zal geleidelijk agrarische gronden moeten gaan verwerven en deze tegen een sociaal-ekonomisch verantwoorde pacht aan de agrariërs moeten gaan verpachten. Het beheer dient in handen te zijn van een stichting, waarvan het bestuur paritair samengesteld dient te worden uit vertegenwoordigers van de overheid en van de landbouw-organisaties.

4.5. Voor het midden- en klein-bedrijf dient er in onze samenleving plaats te blijven. Een goed stimuleringS- en saneringsbeleid, vooral ook regionaal, is onontbeerlijk.

4.6. De overheid behoort er op toe te zien dat degenen, die de landbouw en de middenstand moeten verlaten wegens sanering, door de bedrijfsgenoten op voldoende wijze schadeloos worden gesteld.

5. Milieubeheer.

5.1. In principe betaalt de vervuiler van lucht en water de door hem aangerichte vervuiling van het milieu. De zuivering zal zo dicht mogelijk bij de vervuilingsbron moeten plaats vinden.

5.2. Voor het niet of onvoldoende zuiveren van verontreinigd water, verontreinigde lucht of grond dient een boete-stelsel te worden ingevoerd. Deze boete zal minstens 2 maal de zuiveringskosten moeten bedragen. De doorberekening van de zuiveringskosten in de prijzen is pas mogelijk na toestemming van het Ministerie van Ekonomische Zaken.

5.3. Van de chemische bestrijdingsmiddelen in land- en tuinbouw mogen slechts die middelen gebruikt worden, welke binnen 14 dagen biologisch zijn afgebroken.

5.4. De overheid dient jaarlijks meer geld te besteden aan de zuivering van lucht, grond en water. Voor 1982 stellen wij een streefbedrag van 1 miljard.

5.5. De overheid dient de maximale normen voor de geluidsvolumes van vliegtuigen, auto's, motoren enz., te stellen op de helft van de huidige.
Het vliegen met supersonische vliegtuigen van het huidige type kan niet boven de bevolkingscentra in Nederland worden toegestaan.

5.6. Nederland zal het initiatief moeten nemen om te komen tot een internationaal verdrag binnen het kader van de V.N. tegen milieu-vervuiling. Volgens dit verdrag krijgt ieder land de opdracht om het physisch milieu in eigen land weer gezond te maken. Voor de internationale zeeën dient een apart verdrag te komen (voor de E.E.G. zie A.3.4.)

6. Energie.

6.1. Opsporing en winning van energie-dragende grondstoffen dient verder genationaliseerd te worden. De overheid dient de opwekking en distributie van energie te beheren.

6.2. Nederland trekt zich terug uit grootschalige kernenergie-projekten. De elektriciteits-opwekking met behulp van kernenergie wordt stopgezet.

6.3. De overheid dient krachtige steun te geven aan de ontwikkeling van alternatieve niet eindigende energie-bronnen, b.v.aan:

a. energie uit waterkracht en wind
b. golf- en getijden-energie.
c. geothermische energie (is aardwarmte) en stromingsbronnen.
d. energie uit afval (produktie van methaan uit plantaardig en dierlijk afval).
e. zonne-energie.

6.4. De overheid stimuleert onderzoek naar energie-besparende technologieën, met name wordt gedacht aan verbetering van verwarmings-installaties, isolatie van woningen en openbare gebouwen en zuiniger auto- en vliegtuigmotoren.

7. Volksgezondheid.

7.1. In Nederland dient op korte termijn een nationale gezondheidszorg tot stand te komen, welke, afgezien van de premie, geheel kosteloos is. De premie wordt door de belastingdienst geheven. De geneesmiddelen-industrie en de apothekers zullen worden genationaliseerd of worden gesocialiseerd.

7.2. Bij de invoering van een nationale gezondheidszorg zullen de salarissen van artsen, tandartsen, chirurgen, specialisten en apothekers worden genormaliseerd, met dien verstande, dat hun salaris in redelijke verhouding komt te staan tot dat van andere akademici.

7.3. Aan de demokratisering van de gezondheidszorg dient grote aandacht te worden geschonken, met name bij ziekenhuizen, verpleegtehuizen en aanverwante instellingen.

7.4. Patiënten dienen het recht te krijgen op inzage van eigen medische gegevens. Gedwongen opname in een psychiatrische inrichting is alleen mogelijk, nadat de patiënt(e) door de rechter is gehoord.

7.5. In de wet dient onderscheid gemaakt te worden tussen hard- en soft-drugs. Verslaafden aan verdovende middelen zijn patiënten en behoren als zodanig benaderd en behandeld te worden.

7.6. De E.P.V. wijst op ethische gronden abortus provocatus af als middel tot geboorteregeling of bevolkingspolitiek. Daartoe moeten de volgende maatregelen worden genomen:

a. seksuele voorlichting aan jongeren.
b. alle vormen van voorbehoedmiddelen dienen via het ziekenfonds te worden verstrekt.
c. voorlichting over de negatieve aspekten van het onderbreken van zwangerschappen.

7.7. Wanneer toch gekozen moet worden tussen legale en illegale abortus, kiest de E.P.V. voor legalisering. Een verzoek tot abortus dient gericht te worden aan een werkgroep van minstens drie personen (arts, psycholoog en maatschappelijk werker). Deze werkgroep kan een abortus slechts weigeren in uitzonderlijke gevallen, wanneer er b.v. sprake is van uiterst grove gemakzucht. De verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke beslissing dient te liggen bij de ouder(s) of hun (haar) wettelijke vertegenwoordigers.

7.8. Abortus-klinieken dienen onder een wettelijke regeling te vallen. Abortus provocatus dient opgenomen te worden in het ziekenfonds-pakket.

8. Maatschappelijk Werk.

8.1. De overheid dient te bevorderen, dat kinderen, die onder de kinderbescherming vallen, zoveel mogelijk in pleeggezinnen geplaatst kunnen worden.

8.2. De huidige adoptie-wet behoeft herziening. De adoptie-regelingen, ook van oudere kinderen, moeten worden verbeterd. Adoptie, ook door anderen dan gehuwden, moet mogelijk worden.

8.3. Alle instanties voor maatschappelijke hulpverlening moeten zoveel mogelijk, ook organisatorisch, worden samengebracht, zodat in alle stadswijken en dorpskernen zoveel mogelijk één centraal adres voor alle hulpverlening aanwezig is.

8.4. De welzijnscentra, welke o.a. dienen te bevatten: bibliotheek, jeugdruimten, creches en peuterspeelzalen, hervormingswerk, dienen eveneens in elke stadswijk en dorpskern bij elkaar gebracht te worden.

9. Justitie.

9.1. Het justiële beleid bij misdrijven dient in de eerste plaats gericht te zijn op hersocialisatie. De kriminaliteit signaleert het falen van onze samenleving. De slachtoffers van misdrijven krijgen het recht op smartegeld, zo nodig uit de gemeenschappelijke middelen.

9.2. De bepalingen van het beleid ten aanzien van vreemdelingen dienen te worden verruimd:
a. in het bijzonder ten aanzien van politieke vluchtelingen.
b. door faciliteiten m.b.t.het verlengen van een verblijfsvergunning met name in de grote steden drastisch te verruimen.
c. buitenlandse werknemers, die gedurende 2 jaar in ons land werkzaam zijn geweest, dienen hieraan het recht tot vestiging in Nederland te kunnen ontlenen.

Uitwijzing kan alleen geschieden door middel van een gerechtelijke uitspraak. Op deze uitspraak is beroep mogelijk op een hogere rechtsinstantie.

9.3 Diskriminatie van homofielen dient strafbaar gesteld te worden. Een homofiele verbintenis dient dezelfde rechten te verkrijgen als het huwelijk.

9.4 Wettelijk stakingsrecht dient voor alle beroepsgroepen te worden ingevoerd.

10. Defensie.

10.1 Het huidige machts-evenwicht, gebaseerd op het dreigen met N.B.C.-wapens en de uitgebreide konventionele bewapening, houdt de wereld gevangen in de vicieuse cirkel van het geweld. De bewapeningswedloop gaat door, alle streven naar wapenbeheersing ten spijt.
In deze situatie kan met name een klein land als Nederland, de mogelijkheden aangrijpen kreatief te experimenteren met alternatieve vormen van verdediging. Nederland dient nu te beginnen met de ombouw van de gewelddadige defensie in een geweldloze alternatieve defensie.

10.2 Het huidige plafond van de defensieuitgaven mag niet meer worden overschreden. Het aanschaffen van nieuwe zware wapens, zoals schepen, vliegtuigen, tanks en gemotoriseerd geschut, dient achterwege gelaten te worden. De fabrikage van chemische en bakteriologische strijdmiddelen dient verboden te worden. De kontrôle moet wettelijk geregeld worden.

10.3 De produktie van het militaire materiaal wordt stilgelegd en elke uitvoer wordt onmiddellijk verboden.

10.4 Zo lang Nederland nog beschikt over een krijgsmacht, dient deze op demokratische wijze te worden georganiseerd. Vrijheid van meningsuiting mag binnen de krijgsmacht niet verboden worden.

10.5 In de Wet Gewetensbezwaren militaire dienst dienen gewetensbezwaren in ethische of politieke zin te worden gelijkgesteld met gewetensbezwaren in godsdienstige zin.

10.6 De overheid dient te streven naar een jaarlijkse afbouw van het militaire defensie-budget met minstens 3 % per jaar; (zie B.15.1.g), deze zal bestemd worden voor de vreedzame wereldpolitiek:

a. opbouw van een alternatieve geweldloze defensie.
b. het verlenen van subsidie aan groepen, die zich voor geweldloosheid en vrede inzetten.
c. instelling van een werkgroep bewustwording oorlogs- en vredes-vraagstukken.
d. ontwikkelingssamenwerking, vooral gericht op het vestigen van kleinschalige industrie in de derde wereld.
e. trainingskursussen in ekonomisch zelfbestuur.

10.7 Ingevoerd dient te worden een sociale dienstplicht voor 1 jaar voor jongens en meisjes. Na het 17e levensjaar kan men opgeroepen worden. Een dergelijke sociale dienstplicht beoogt:

a. vorming in een demokratische en sociale gezindheid.
b. ontwikkeling van een alternatieve geweldloze defensie.
c. opheffing van het personeelstekort bij maatschappelijke diensten, als assistentie van de beroepskrachten.

10.8 Deze sociale dienstplicht bestaat uit een aantal maanden sociale vorming en een aantal maanden sociale dienst. Voor wat betreft de sociale dienst bestaat de mogelijkheid, om te kiezen uit de volgende alternatieven:

a. ziekenhuizen, bejaardentehuizen, verpleeg-inrichtingen en andere sociale gezondheidsdiensten.
b. ontwikkelingssamenwerking en maatschappelijke diensten.
c. uitbouw en research van de geweldloze defensie, politie-diensten ten behoeve van de gemeente en de rijkspolitie en zo nodig in het kader van de V.N.

11. Kultuur en Rekreatie.

11.1 Het kultuurbeleid dient gericht te zijn op de aktieve deelneming aan kulturele aktiviteiten van brede lagen van onze bevolking.

11.2 De bevolking dient meer inspraak te krijgen in de kulturele voorzieningen van hun woon-omgeving. Kunstenaars moeten door middel van subsidies in de gelegenheid worden gesteld, in de woonomgeving van de bevolking aan hun kreativiteit vorm te geven.

11.3 De E.P.V. is voorstander van een vrije en gedifferentiëerde pers. Vrijheid van meningsuiting dient tevens gegarandeerd te zijn bij gebruik van andere technische middelen, b.v. radio en televisie en kabelnetten.

11.4 De overheid dient de aanleg van rekreatie- en sport-akkomodaties te bevorderen. In het bijzonder moet de aanleg van parken, waaronder landschapsparken, zwembaden en sporthallen sterk worden uitgebreid.

11.5 Partikulieren dienen geen rekreatie-gebieden in bezit te hebben, om deze uitsluitend voor zichzelf te reserveren. Alle rekreatie-gebieden moeten door de Staat worden overgenomen.

11.6 Bestaande natuurgebieden (o.m. Waddenzee en IJsselmeer) dienen onaangetast te blijven en nieuwe dienen in ontwikkeling te worden genomen.

12. Onderwijs.

12.1 Het onderwijs dient gericht te zijn op een leren niet-konkurrerend samenleven en samenwerken, waarbij de leerlingen worden toegerust tot een zich op persoonlijke wijze inzetten voor een leefbare, vreedzame en rechtvaardige wereld.

12.2 Om aan deze leefbare, vreedzame en rechtvaardige wereld optimaal dienstbaar te kunnen zijn, dient de overheid voorwaarden te scheppen dat in het onderwijs gelijke kansen op ontwikkeling van veelsoortige talenten worden bevorderd.

12.3 In dit verband vragen leerlingen in achterstands-situaties extra zorg. De overheid dient voor het onderwijs aan dezen extra financiële steun beschikbaar te stellen. Bij anderstaligen en/of kulturele minderheden dienen behoud van eigen kultuur en taal mogelijk te worden gemaakt.

12.4 Alle vormen van onderwijs, inklusief onderwijs aan volwassenen, dienen zoveel mogelijk uit de algemene middelen te worden gefinancierd.

12.5 De overheid dient erop toe te zien, dat het onderwijs als systeem meer voorwaarden schept tot het dragen van mede-verantwoordelijkheid, tot samenwerking en gesprek.
Schoolbesturen, school- en ouderraden dienen dan ook meer demokratisch te worden samengesteld, alle geledingen vertegenwoordigend.

12.6 Meer dan voorheen zal het onderwijs de ontwikkeling van kreatieve, organisatorische, sociale en emotionele kwaliteiten moeten stimuleren.

12.7 Regelmatige her- en bijscholing van onderwijsgevenden dient verplicht te worden gesteld.

12.8 Het subsidiebeleid van de overheid dient er op gericht te zijn, de vrijheid van het onderwijs onverkort te handhaven.

12.9 Beoogd wordt de invoering van een "brede" middenschool voor 12-16-jarigen.

12.10 In de komende jaren dienen stappen te worden ontwikkeld naar gratis onderwijs voor iedereen.
Vanaf het 18e jaar krijgt ieder die studeert, mits hij of zij redelijke prestaties heeft geleverd en blijft leveren, studieloon (zie B.3.2.)

12.11 Studietoelagen aan minder draagkrachtige scholieren dienen ook gegeven te worden aan hen, die aan een avondschool, open universiteit of soortgelijke instellingen studeren (zie B.3.2.)

12.12 Recht op om- her- en bijscholing dient gerealiseerd te kunnen worden met behoud van rechtspositionele regelingen.

12.13 In verband met het recht op onderwijs voor iedereen dienen op alle nivo's studentenstops te worden voorkomen. Studieduur en uitzonderingen hierop dienen wettelijk te worden geregeld. Uitgangspunt dient te zijn een vijfjarige studieduur voor het hoger onderwijs.

12.14 Voor wetenschappelijk onderzoek in bedrijven dient jaarlijks een plan te worden opgesteld, dat aan een daartoe in staat te stellen overheidsorgaan zal moeten worden gemeld.
De overheid heeft terzake, mede i.v.m. de werkgelegenheid en het wetenschappelijk onderwijs, de taak bepaalde onderzoeken te stimuleren, taken te stellen en de uitvoering daarvan te kontroleren.

12.15 Esperanto dient als keuzevak in het lager- en voortgezet onderwijs te worden ingevoerd. Voor het geven van Esperanto bij het voortgezet onderwijs zal een speciale lerarenopleiding en een daarbij behorende bevoegdheid moeten worden gekreëerd.

13. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

13.1 De woningnood is nog steeds niet opgelost. De kapaciteit van de woningproduktie dient vanaf 1982 opgevoerd te worden tot minstens 150.000 woningen per jaar. Woningen voor bejaarden, alleenstaanden en gehandikapten, zullen meer prioriteit moeten krijgen. De woningen moeten betaalbaar zijn voor de lagere inkomensgroepen.

13.2 De institutionele beleggers dienen wettelijk te worden verplicht in de woningbouw te investeren tegen een door de overheid vast te stellen rente.

13.3. Teneinde de woningproduktie en de doorstroming te bevorderen, dienen de volgende maatregelen vastgelegd te worden in de wetgeving:

a. een heffing van 25 % op de koopprijs van een nieuw te bouwen tweede woning.

b. een heffing van 15 % op de koopprijs van een nieuw te bouwen woning boven de f. 300.000.-

c. de invoering van een woonbelasting op de belastbare inkomens boven de f. 75.000.-

13.4 De stadsvernieuwing dient krachtig ter hand te worden genomen.
Leegstaande woningen in saneringswijken zullen tot aan de sloop ter beschikking moeten worden gesteld aan woningzoekenden.
Onnodige afbraak of vernieling door eigenaren of gemeentelijke instanties dient strafbaar gesteld te worden.
De leegstandswet mag niet worden gericht tegen het kraken uit noodzaak.

13.5 De positie van de huurder dient verbeterd te worden, onder meer door het invoeren van een uniform huurkontrakt.
De overheid krijgt de bevoegdheid zware boeten op te leggen aan hen, die woekerwinsten maken vanwege het tekort aan woningen.

13.6 De overheid dient maatregelen te nemen, om de spekulatie met de grond in de buurt van bevolkingscentrs te voorkomen. Onteigening en nationalisatie moet desnoods ingevoerd worden. Gemeenschapsgronden mogen ten hoogste op basis van een termijn van 25 jaar in erfpacht worden gegeven.

13.7 In de nabijheid van de grote steden moeten grote rekreatie-gebieden aangelegd worden.

13.8 Verkorting van de grondverwervings- en onteigeningsprocedures t.b.v. de woningbouw en rekreatie is noodzakelijk. De waardebepaling van de grond dient tot stand te komen op grond van het gebruik in de 5 voorafgaande jaren.

13.9 Een doeltreffende regionale industriespreiding dient bevorderd te worden zodat een betere verdeling van de werkgelegenheid in Nederland kan worden bereikt.

14. Verkeer en Waterstaat.

14.1 Alle bedrijven en instellingen, die onder bovengenoemd Ministerie vallen (b.v. Rijkswaterstaat) moeten onder effektieve parlementaire kontrôle worden gebracht.

14.2 Het verzorgen en het goed doen funktioneren van het openbaar vervoer is een overheidstaak. Het openbaar vervoer, met name het streekvervoer, dient krachtig te worden uitgebreid en te worden gesubsidieerd.
Bestudeerd dient te worden, of het openbaar vervoer voor de deelnemers daaraan niet veel goedkoper of gratis ter beschikking moet komen. Gestreefd dient te worden naar gratis openbaar vervoer na 1985.

14.3 De overheid dient normen op te stellen voor de veiligheid van de auto. Elke auto moet voorzien worden van een zodanige installatie, die de luchtvervuiling binnen laag vastgestelde grenzen houdt.

14.4 De verkeersveiligheid dient bevorderd te worden door:

a. aanleg van fietspaden en fietsroutes.

b. woonerven en speelstraten.

c. wijziging van de voorrangsregels ten gunste van het langzame verkeer in woonwijken.

d. strenger toezicht op de handhaving van de snelheidsbeperkingen.

14.5 Stads- en dorps-uitbreidingen dienen onmiddellijk te worden aangesloten op het openbare railvervoer. Aanleg van nieuwe spoorlijnen is daartoe noodzakelijk.

14.6 Vanwege de schaarse ruimte, en om verdere aantasting van de leefbaarheid van Nederland tegen te gaan, wordt de aanleg van nieuwe autowegen stopgezet.

15. Financiering en Belastingpolitiek.

15.1 Voor de financiering van de verhoogde overheids-uitgaven op grond van dit verkiezingsprogramma is een verhoging van ca. 10 % nodig, te beginnen in 1982:

departement:	meerdere uitgaven:
a. Ontwikkelingssamenwerking	1 miljard
b. Ekonomische Zaken	1½ miljard
c. Landbouw-Visserij	½ miljard
d. Milieu	1 miljard
e. Volksgezondheid	1½ miljard
f. C.R.M.	1½ miljard
g. Defensie: de kosten van de geweldloze alternatieve defensie bedragen in 1982 400 miljoen, welke worden gefinancierd uit de verlaging van de militaire defensie met hetzelfde bedrag	
h. Onderwijs	1½ miljard
i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	2½ miljard
j. Verkeer en Waterstaat	2 miljard.

15.2 De Inkomsten uit Belastingen dienen te worden verhoogd, te beginnen in 1982 en wel als volgt:

Belasting:	Meerdere inkomsten:
a. loon- en Inkomstenbelasting, mede als instrument om het inkomen te maximaliseren	3½ miljard
b. vennootschapsbelasting als gevolg van de loonmatiging is het verantwoord deze belasting te verhogen	1½ miljard
c. BTW-verhoging op luxegoederen	1½ miljard
d. accijnsverhogingen	1½ miljard
e. motorrijtuigenbelasting	½ miljard
De meerdere opbrengsten van de aardgasbaten bedragen	4½ miljard.

15.3 De automatische inflatie-korrektie in de tarieven der direkte belastingen dient opgeheven te worden.

15.4 Het aantal aftrekmogelijkheden voor met name de hogere inkomensgroepen dienen verder beperkt te worden.

15.5 De overheid dient wettelijke maatregelen te nemen tegen de kapitaalvlucht om fiskale redenen.

15.6 Invoering van een vermogenswinst-belasting en een spekulatiewinst-belasting is noodzakelijk.

15.7 Verhoging van de successie-rechten is gewenst, teneinde de vorming van een arbeidsloos inkomen verder te beperken.

15.8 Over transfers naar het buitenland van royalties en dividenden van in Nederland gevestigde dochters van multinationale ondernemingen dient een belasting van 25 % te worden geheven.